

תלמוד בבלי – מסכת מנחות
פרק שביעי - אלו מנחות נקמצות
עריכה: אבי גורמן

[עב ע"ב]

מתני' :

ואלו מנחות נקמצות ושיריהן לכהנים : מנחת הסלת, והמחבת, והמרחשת, והחלות, והרקיקין, מנחת עובדי כוכבים, ומנחת נשים, ומנחת העומר, ומנחת חוטא, ומנחת קנאות.

ר"ש אומר : מנחת חוטא של כהנים – נקמצת, וקומץ קרב לעצמו, ושירים קריבים לעצמן.

גמ' :

אמר רב פפא : כל היכא דתנן - עשר תנן.

מאי קא משמע לן?

לאפוקי מר"ש, דאמר : מחצה חלות ומחצה רקיקין – יביא. קא משמע לן – דלא.

ושיריהן לכהנים :

מנלן?

דכתיבא – כתיבא. ודלא כתיבא, כתיב בה : [\(ויקרא ו, ז\)](#) "וזאת תורת המנחה הקרב אותה בני אהרן וגו', והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו".

באה חיטין - לא קמיבעיא לן. כי קא מיבעיא לן - באה שעורין.

באה שעורין נמי, מדנקמצת - שיריה לכהנים!

אליבא דרבנן, לא קא מיבעיא לן. כי קא מיבעיא לן אליבא דר"ש, דאמר : איכא מנחה דמיקמצא ולא מיתאכלא, דתנן - ר"ש אומר : מנחת חוטא של כהנים – נקמצת,

הקומץ קרב בעצמו, והשירים קריבין בעצמן. – מנלן?

אמר חזקיה: דאמר קרא: (ויקרא ז, ט) "וכל מנחה בלולה בשמן וחרבה לכל בני אהרן תהיה" - אם אינו ענין לבלולה של חיטין, תנהו ענין לבלולה של שעורין. ואם אינו ענין לחרבה של חיטין, תנהו ענין לחרבה של שעורין.

והאי להכי הוא דאתא? - הא מיבעי ליה לכדתניא:

מנין שאין חולקין מנחות כנגד זבחים? [עג ע"א] - תלמוד לומר: (ויקרא ז, ט) "וכל המנחה אשר תאפה בתנור לכל בני אהרן תהיה איש כאחיו".

יכול לא חלקו מנחות כנגד זבחים - שלא קמו תחתיהן בדלות, אבל יחלקו מנחות כנגד עופות, שהרי קמו תחתיהן בדלות? - תלמוד לומר: (ויקרא ז, ט) "וכל נעשה במרחשת לכל בני אהרן תהיה".

יכול לא יחלקו מנחות כנגד עופות - שהללו מיני דמים והללו מיני קמחים, יחלקו עופות כנגד זבחים - שהללו והללו מיני דמים? - תלמוד לומר: (ויקרא ז, ט) "ועל מחבת לכל בני אהרן תהיה".

יכול לא יחלקו עופות כנגד זבחים, שהללו עשייתן ביד והללו עשייתן בכלי, אבל יחלקו מנחות כנגד מנחות - שאלו ואלו עשייתן ביד? - ת"ל: (ויקרא ז, ט) "וכל מנחה בלולה בשמן לכל בני אהרן תהיה".

יכול לא יחלקו מחבת כנגד מרחשת ומרחשת כנגד מחבת - שזו מעשיה קשין וזו מעשיה רכין, אבל יחלקו מחבת כנגד מחבת ומרחשת כנגד מרחשת? - תלמוד לומר: (ויקרא ז, ט) "וחרבה לכל בני אהרן תהיה".

יכול לא יחלקו בקדשי קדשים, אבל יחלקו בקדשים קלים? - תלמוד לומר: (ויקרא ז, ט) "איש כאחיו ואם על תודה" - כשם שאין חולקין בקדשי קדשים, כך אין חולקים בקדשים קלים.

"איש" - איש חולק ואפילו בעל מום, ואין קטן חולק ואפילו תם!?

ההוא - "מכל" נפקא.

והא אפיקתיה - לכדרבי יוסי ברבי יהודה?

אלא - ההוא מ-"וכל".

רבינא אמר: אתיא מדתני לוי - דתני לוי:

(במדבר יח, ט) "לכל קרבנס, ולכל מנחתם, ולכל חטאתם, ולכל אשמים" -

"כל קרבנס" - לרבות לוג שמן של מצורע;

סלקא דעתך אמינא : (במדבר יח, ט) "מן האש" - כתב רחמנא, קמ"ל.

"לכל מנחתם" - לרבות מנחת העומר ומנחת קנאות.

סלקא דעתך אמינא : (שמות כט, לג) "ואכלו אותם אשר כופר בהם" - אמר רחמנא, והאי להתיר קא אתיא. ואידך נמי : לברר קא אתיא. קמ"ל.

(במדבר יח, ט) "לכל חטאתם" - לרבות חטאת העוף.

סלקא דעתך אמינא : נבילה היא, קמ"ל.

(במדבר יח, ט) "לכל אשמים" - לרבות אשם נזיר ואשם מצורע.

אשם מצורע - בהדיא כתיב ביה : (ויקרא יד, יג) "כי כחטאת האשם הוא לכהן"! אלא :

לרבות אשם נזיר כאשם מצורע.

סלקא דעתך אמינא : להכשיר קא אתי, קמ"ל.

(במדבר יח, ט) "אשר ישיבו" - זה גזל הגר.

(במדבר יח, ט) "לך היא ולבניך" - שלך היא ולבניך, אפילו לקדש בו את האשה.

אמר רב הונא [עג ע"ב] : שלמי העובדי כוכבים – עולות.

איבעית אימא – קרא, ואיבעית אימא – סברא.

איבעית אימא סברא : עובד כוכבים - לבו לשמים.

ואיבעית אימא קרא : (ויקרא כב, יח) "אשר יקריבו לה' לעולה" - כל דמקרבי, עולה ליהוי.

מתיב רב חמא בר גוריא :

עובד כוכבים שהתנדב להביא שלמים, נתנן לישראל - ישראל אוכלן, נתנן לכהן - הכהן אוכלן!

אמר רבא : הכי קא אמר : על מנת שיתכפר בהן ישראל - ישראל אוכלן, על מנת שיתכפר בהן כהן - כהן אוכלן.

מתיב רב שיזבי :

אלו מנחות נקמצות ושיריהן לכהנים : מנחת עובדי כוכבים!

א"ר יוחנן : לא קשיא, הא - רבי יוסי הגלילי, הא - ר"ע. דתניא :

(ויקרא כב, יח) "איש" - מה ת"ל "איש איש"? - לרבות את העובדי כוכבים, שנודרין נדרים ונדבות כישראל.

(ויקרא כב, יח) "אשר יקריבו לה' לעולה" - אין לי אלא עולה, שלמים מנין? - תלמוד לומר: "נדריהם". תודה מנין? - תלמוד לומר "נדבותם". מנין לרבות העופות והיין והלבונה והעצים? - ת"ל: "נדריהם" "לכל נדריהם", "נדבותם" "לכל נדבותם". אי"כ מה ת"ל "עולה"? - עולה - פרט לנזירות - דברי ר' יוסי הגלילי.

ר"ע אומר: "אשר יקריבו לה' לעולה" - אין לי אלא עולה בלבד.

והאי - פרט לנזירות, מהכא נפקא? - מהתם נפקא: (במדבר ו, ב) "דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם איש כי יפליא לנדור נדר נזיר להזיר" - בני ישראל נודרין ואין העובדי כוכבים נודרים?

אי מהתם - הוה אמינא: קרבן הוא דלא לייתי, אבל נזירות חלה עליהו, קמ"ל.

כמאן אזלא הא דתנן:

אמר ר"ש: שבעה דברים התקינו בית דין וזה אחד מהן: עובד כוכבים ששלח עולתו ממדינת הים ושילח עמה נסכיה, קריבין משלו. ואם לאו - קריבין משל ציבור.

לימא ר' יוסי הגלילי, ולא ר"ע?

אפילו תימא ר"ע, עולה - וכל חבירתה.

מאן תנא להא - דת"ר:

(במדבר טו, יג) "אזרח" - אזרח מביא נסכים, ואין העובד כוכבים מביא נסכים. יכול לא תהא עולתו טעונה נסכים? - ת"ל: "ככה".

מני? - לא ר' יוסי הגלילי, ולא ר"ע: אי רבי יוסי הגלילי - הא אמר אפילו יין נמי! אי ר' עקיבא - הא אמר עולה - אין, מידי אחרינא - לא!!

איבעית אימא - ר' יוסי הגלילי, ואיבעית אימא ר"ע.

איבעית אימא ר' יוסי הגלילי: סמי מההיא "יין".

ואיבעית אימא ר"ע: עולה - וכל חבירתה:

ר"ש אומר מנחת חוטא של כהנים [וכו'] :

מנה"מ?

דת"ר :

(ויקרא ה, יג) "והיתה לכהן כמנחה" - שתהא עבודתה כשרה בו. אתה אומר שתהא עבודתה כשרה בו, או אינו אלא להתיר מנחת חוטא של כהנים, ומה אני מקיים (ויקרא ו, טז) "וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל" - מנחת נדבתו, אבל חובתו - תהא נאכלת? - תלמוד לומר: "והיתה לכהן כמנחה" - מקיש חובתו לנדבתו, מה נדבתו - אינה נאכלת, אף חובתו - אינה נאכלת.

אמר רבי שמעון: וכי נאמר "והיתה לכהן כמנחתו"? והלא לא נאמר אלא: "כמנחה" - אלא להקיש [עד ע"א] מנחת חוטא של כהנים - כמנחת חוטא של ישראל. מה מנחת חוטא של ישראל - נקמצת, אף מנחת חוטא של כהנים - נקמצת. אי מה מנחת חוטא של ישראל נקמצת ושיריה נאכלין, אף מנחת חוטא של כהנים נקמצת ושיריה נאכלין? - ת"ל: (ויקרא ה, יג) "לכהן כמנחה" - לכהן כמנחה, ולא לאשים כמנחה. הא כיצד? - קומץ קרב בעצמו, ושירים קריבין בעצמן.

הא - שתהא עבודתה כשרה בו - מהכא נפקא? מהתם נפקא :

מנין לכהן שבא ומקריב קרבנותיו בכל עת ובכל שעה שירצה? - ת"ל: (דברים

יח, ו) "ובא בכל אות נפשו ושרת"!!

אי מהתם, הוה אמינא: ה"מ דבר שאין בא על חטא, אבל דבר שבא על חטא - אימא לא.

והא נמי מהכא נפקא? מהתם נפקא :

(במדבר טו, כח) "וכפר הכהן על הנפש השוגגת בחטאה בשגגה" - מלמד שהכהן מתכפר על ידי עצמו!!

אי מההוא, הוה אמינא: הני מילי בשוגג, אבל במזיד לא. קמ"ל.

במזיד - היכי משכחת לה?

בזדון שבועה.

תניא אידך :

ר"ש אומר: מנחת חוטא של כהנים – נקמצת, והקומץ קרב בפני עצמו
והשירים קריבין בפני עצמן.

ר"א בר"ש אומר: הקומץ קרב בעצמו, והשירים מתפזרין על בית הדשן.

א"ר חייא בר אבא - הוי בה רבי יוחנן: בית הדשן דהיכא? - אי דלמעלה - היינו אבוה!
אי דלמטה - יש לך דבר שקרב למטה?

א"ל רבי אבא: דלמא לאיבוד.

אחיכו עליה: וכי יש לך דבר שקרב לאיבוד?

תני אבוה דרבי אבין: (ויקרא ו, טז) "כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכלי" - לאכילה
הקשתיה ולא לדבר אחר.

מאי קא אמר?

אמר אביי: הכי קא אמר - "כל מנחת כהן ... לא תאכלי" - חובתו, "כליל תהיה" -
נדבתו.

א"ל רבא: סכינא חריפא מפסקא קראי?

אלא אמר רבא: "כל מנחת כהן": "כליל תהיה" - נדבתו, "לא תאכלי" - חובתו.

ואיפוך אנא?

מסתברא נדבתו הוה ליה לרבווי - שכן: תדירה, לא חטי, בסיס ריחיה.

אדרבה, חובתו הוה ליה לרבווי, שכן: עשרון, חובה?

הנך נפישן.

ורבנן - האי "כל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכלי" - מאי עבדי ליה?

מיבעי להו לכדתניא:

אין לי אלא עליונה ב-"כליל תקטר", ותחתונה ב-"לא תאכלי". מנין ליתן את
האמור של זה בזה, ואת האמור של זה בזה?

תלמוד לומר: "כליל" "כליל" - לגזירה שוה. נאמר כאן "כליל", ונאמר להלן
"כליל". מה להלן - ב-"כליל תקטר", אף כאן ב-"כליל תקטר". ומה כאן -
ליתן לא תעשה על אכילתו, אף להלן ליתן לא תעשה על אכילתו.

בעי רבינא : כהן שאכל מן האימורין, מה הוא? - לאו דזרות [עד ע"ב] לא קא מיבעיא לי, כי קא מבעיא לי - לאו ד-"כליל תהיה". מאי?
אמר רב אהרן לרבינא - ת"ש : דתניא, ר"א אומר : כל שהוא (ויקרא ו, טז) ב-"כליל תהיה" - ליתן לא תעשה על אכילתו.

מתני' :

מנחת כהנים ומנחת כהן משיח ומנחת נסכים – למזבח, ואין בהן לכהנים. ובזה - יפה כח מזבח מכח הכהנים.

שתי הלחם ולחם הפנים - נאכלין לכהנים, ואין בהם למזבח. ובזה - יפה כח הכהנים מכח המזבח.

גמ' :

ותו ליכא?

והא איכא – עולה?

איכא עורה לכהנים.

והא איכא עולת העוף?

איכא מוראה ונוצה.

והא איכא נסכים?

לשיתין אזלי.

ומאי – "בזו"?

לאפוקי מדשמואל, דאמר שמואל : המתנדב יין - מביאו ומזלפו על גבי אישים. - קמ"ל דלשיתין אזלי.

מסייע ליה לשמואל, דאמר שמואל : המתנדב שמן – קומצו, ושיריו נאכלין.

שתי הלחם ולחם הפנים :

ותו ליכא?

והא איכא - חטאת העוף?

איכא דמה.

והאיכא - לוג שמן של מצורע?

איכא מתנותיו.

ומאי – "בזו"?

לאפוקי ממאן דאמר: שתי הלחם הבאות בפני עצמן - לשריפה אתיין. - קמשמע לן ד-
"בזו" - יפה כח כהנים לעולם.

מתני' :

כל המנחות הנעשות בכלי - טעונות שלשה מתנות שמן: יציקה, ובלילה, ומתן שמן
בכלי קודם לעשייתן.

חלות – בוללן - דברי רבי.

וחכ"א: סולת.

החלות טעונות בלילה, ורקיקין משיחה.

כיצד מושחן? - כמין "כיי". והשאר נאכלין לכהנים.

גמ' :

למעוטי מאי?

אמר רב פפא: למעוטי מנחת מאפה.

ת"ר:

(ויקרא ב, ז) "ואם מנחת מרחשת קרבנד, סלת בשמן תעשה" - מלמד שטעונה מתן שמן בכלי.

"קרבנד" "קרבנד" - לגז"ש [עה ע"א]: מה כאן מתן שמן בכלי - אף להלן מתן שמן בכלי, ומה להלן יציקה ובלילה - אף כאן יציקה ובלילה.

חלות בוללן - דברי רבי, וחכמים אומרים: סולת:

ת"ר:

(ויקרא ב, ה) "סלת בלולה" - מלמד שנבללת סולת.

רבי אומר: חלות בוללן, שנאמר: (ויקרא ז, יב) "חלות ... בלולות".

אמרו לו: והלא לחמי תודה נאמר בהן "חלות", ואי אפשר לבוללן כשהן חלות, אלא סולת. כיצד עושה? - נותן שמן בכלי קודם לעשייתן, ונותנה, ונותן שמן עליה, ובוללה, ולשה, ואופה, ופותרתה, ונותן עליה שמן, וקומץ.

רבי אומר: חלות – בוללן, שנאמר: "חלות ... בלולות בשמן". כיצד עושה? - נותן שמן בכלי קודם לעשייתה, ונותנה, ולשה, ואופה, ופותרתה, ונותן עליה שמן, ובוללה, וחוזר ונותן עליה שמן, וקומץ.

"אי אפשר" - דקאמרי ליה רבנן לרבי, מאי היא?

אמר רבי שמואל בר רב יצחק: רביעית שמן היא, היאך מתחלקת לכמה חלות!

החלות טעונות בלילה ורקיקין משיחה:

תנו רבנן:

"חלות ... בלולות" - ולא רקיקין בלולין. שיכול - והלא דין הוא: ומה חלות שאינן טעונות משיחה - טעונות בלילה, רקיקין שטעונין משיחה - אינו דין שטעונין בלילה? - תלמוד לומר: "חלות ... בלולות" - ולא רקיקין בלולין.

"רקיקין ... משוחין" - ולא חלות משוחות. שיכול - והלא דין הוא: ומה רקיקין שאינן טעונין בלילה - טעונין משיחה, חלות שטעונות בלילה - אינו דין שטעונות משיחה? - תלמוד לומר: "רקיקין ... משוחים" - ולא חלות משוחות.

מאי תלמודא?

אמר רבא: לא לישתמיט ולכתוב חלות משוחות ורקיקין בלולין!

ביצד? - מושחן כמין כי והשאר נאכל וכו' :

מאי - כמין כי?

אמר רב כהנא : כמין "כיי" יווני.

תנו רבנן :

מנחה הבאה מחצה חלות ומחצה רקיקין, מביא לוג שמן וחוצהו, חציו לחלות וחציו לרקיקין, וחלות – בוללן, ורקיקין – מושחן. ומושח את הרקיק על פני כולו, ושאר השמן - מחזירו לחלות.

רבי שמעון בן יהודה משום רבי שמעון אומר : מושחן כמין "כיי", ושאר השמן נאכל לכהנים.

תניא אידך :

רקיקין הבאים בפני עצמן - מביא לוג שמן ומושחן, וחוזר ומושחן עד שיכלה כל שמן שבלוג.

רבי שמעון בן יהודה אומר משום ר"ש : מושחן כמין "כיי", ושאר השמן נאכל לכהנים.

מתני' :

כל המנחות הנעשות בכלי - טעונות פתיתה.

גמ' :

למעוטי מאי?

אמר רב פפא : למעוטי שתי הלחם, ולחם הפנים.

תנו רבנן :

(ויקרא ב, ו) "פתות אותה פתים ... מנחה" - לרבות כל המנחות לפתיתה. יכול שאני מרבה אף שתי הלחם ולחם הפנים? - ת"ל "אותה".

(ויקרא ב, ו) "ויצקת ... שמן מנחה" - לרבות כל המנחות ליציקה. יכול שאני מרבה אף מנחת מאפה? - תלמוד לומר "עליה שמן". אוציא את החלות, ולא אוציא את הרקיקין? - תלמוד לומר: "היא".

מאי תלמודא? - אימא להוציא מנחת כהנים! [עה ע"ב]

אמר רבה: איזהו דבר שצריך שני מיעוטיין? - הוי אומר: זו מנחת מאפה.

מתני':

מנחת ישראל - קופל אחד לשנים ושנים לארבעה, ומבדיל.

מנחת כהנים - קופל אחד לשנים ושנים לארבעה, ואינו מבדיל.

מנחת כהן משיח - לא היה מקפלה.

רבי שמעון אומר: מנחת כהנים ומנחת כהן משיח - אין בהן פתיתה, מפני שאין בהן קמיצה, וכל שאין בהן קמיצה - אין בהן פתיתה. וכולן - פותתן כזיתים.

גמ':

תנו רבנן:

"פתות" - יכול לשנים? - תלמוד לומר: "פתים". אי פתים, יכול יעשנה פירורין?
- תלמוד לומר: "אותה". אותה לפתיתים, ולא פתיתה לפתיתים. הא כיצד? -
מנחת ישראל קופל אחד לשנים ושנים לארבעה, ומבדיל. מנחת [כהנים] וכהן
משיח היה מקפלה וכו'.

והא אנן תנן: "לא היה מקפלה"?

אמר רבה: אינו מקפלה לארבעה, אבל מקפלה לשנים.

רבי שמעון אומר: מנחת כהנים ומנחת כהן משיח - אין בהן פתיתה:

אמר רב יוסף: האי חביצא - דאית בה פירורין כזית, מברכינן עליה: המוציא לחם מן הארץ. אי לית בה פירורין כזית, מברכינן עליה: בורא מיני מזונות.

אמר רב יוסף: מנא אמינא לה?

– דתניא:

היה עומד ומקריב מנחות בירושלים, אומר: ברוך שהחיינו וקימנו. נטלן לאכלן, אומר: המוציא לחם מן הארץ.

ותנן: וכולן פתיתי בכזית!

אמר ליה אביי: ולתנא דבי רבי ישמעאל, דאמר: מפרכן עד שמחזירן לסלתן, הכי נמי דלא מברך המוציא? - וכי תימא הכי נמי, והתניא: ליקט מכולן כזית ואכלו, אם חמץ הוא - ענוש כרת, אם מצה הוא - אדם יוצא בהן ידי חובתו בפסח!?

הכא במאי עסקינן: בשעירסן.

אי הכי, היינו דקתני עלה: "והוא שאכלן בכדי אכילת פרס". ואי בשעירסן – "שאכלו" מיבעי ליה!

אלא, הכא במאי עסקינן: בבא מלחם גדול.

מאי הוי עלה?

רב ששת אמר: אפי' פירורין שאין בהן כזית.

אמר רבא: והוא דאיכא תוריתא דנהמא עלייהו.

[עו ע"א]

מתני':

כל המנחות טעונות שלש מאות שיפה וחמש מאות בעיטה.

שיפה ובעיטה – בחיטין.

ור' יוסי אומר: בבצק.

כל המנחות באות עשר עשר, חוץ מלחם הפנים וחביתי כהן גדול שהם באות שתיים עשרה - דברי רבי יהודה.

רבי מאיר אומר: כולם באות שתיים עשרה, חוץ מחלות תודה ונזירות - שהן באות עשר עשר.

גמ':

תנא: שף - אחת, בועט - שתיים, שף - שתיים, בועט - שלש.

בעי רבי ירמיה: אמטויי ואתויי - חד, או דלמא: אמטויי ואתויי - תרי, מאי? תיקו.

שיפה ובעיטה בחיטין, רבי יוסי אומר: בבצק:

איבעיא להו: בבצק ולא בחיטין, או דלמא אף בבצק?

תא שמע: דתניא -

שיפה ובעיטה בחיטין.

רבי יוסי אומר: שיפה ובעיטה בבצק.

כל המנחות באות כו' שתיים עשרה:

לחם הפנים - בהדיא כתיב ביה.

חביתי כהן גדול: אתיא "חוקה" "חוקה" מלחם הפנים.

כל המנחות דבאות עשר עשר - מנלן?

גמר מלחמי תודה - מה להלן עשר, אף כאן עשר.

ולילף מלחם הפנים - מה להלן שתיים עשרה, אף כאן שתיים עשרה?

מסתברא מלחמי תודה הוה ליה למילף, שכן: יחיד, המתנדב, שמן, נפסל, שלא בשבת ושלא בטומאה?

אדרבה, מלחם הפנים הוה ליה למילף, שכן: הקדש, ולבונה, מצה, ועצם?

הנך נפישן.

ואי סבירא לן : דבר הלמד בגזירה שוה, חוזר ומלמד בבנין אב - נילף מחביתי כהן גדול - מה להלן שתיים עשרה, אף כאן שתיים עשרה?

מסתברא מלחמי תודה הוה ליה למילף, שכן : הדיוט, שהתנדב, חצאין, לפיגול, שלא בשבת ושלא בטומאה.

אדרבה, מחביתי כ"ג ה"ל למילף, שכן : עשרון, כלי, הקדש, ולבונה, מצה, ועצם, הגשה, ואישים - והני נפישן!
הדיוט מהדיוט - עדיף ליה.

רבי מאיר אומר : כולן באות שתיים עשרה.

מאי קסבר?

אי סבירא ליה דדבר הלמד בגזירה שוה חוזר ומלמד בבנין אב, יליף מחביתי דכהן גדול - דהני נפישן.

אי סבירא ליה דדבר הלמד בגזירה שוה אינו חוזר ומלמד בבנין אב, יליף מלחם הפנים - הקדש מהקדש עדיף ליה.

חוץ מלחמי תודה ונזירות שהן באות עשר עשר :

לחמי תודה - בהדיא כתיב בהו.

נזירות - דאמר מר : "שלמיו" - לרבות שלמי נזיר.

אמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל : לחמי תודה שאפאן ארבע חלות - יצא.

והא בעינן ארבעים?

למצוה.

והא בעי אפרושי תרומה מינייהו? וכי תימא דמפריש מכל חדא וחדא? - "אחד" אמר רחמנא, שלא יטול פרוס!?

דאפרשינהו בלישה.

מיתיבי : כל המנחות שריבה במדת חלתן או שמיעט במדת חלתן - כשרות, חוץ מלחם הפנים וחביתי כ"ג ולחמי תודה ונזירות!

הוא [עו ע"ב] דאמר כי האי תנא – דתניא : כל המנחות שריבה במדת חלתן או שמיעט במדת חלתן – כשרות, חוץ מלחם הפנים וחביתי כהן גדול. ויש אומרים : אף לחמי תודה ונזירות.

אמר רב הונא : מנחת מאפה שאפה חלה אחת – יצא. מאי טעמא? - (מצות) "מצת" כתיב.

מתקיף לה רב פפא : טעמא דכתיב "מצת", הא כתיב "מצות" – לא? - והא גבי לחמי תודה דכתיב "מצות" ואמר רב טובי בר קיסנא אמר שמואל : לחמי תודה שאפאן ארבע חלות יצא!

ההיא - פליגא.

מתני' :

העומר - היה בא עשרון משלש סאין.

שתי הלחם - שתי עשרונים משלש סאין.

לחם הפנים - עשרים וארבע עשרונים מעשרים וארבע סאין.

גמ' :

מ"ט?

כיון דמחדש אתי, ומשעורין אתי, עשרון מובחר לא אתי - אלא משלש סאין.

שתי הלחם : שתי עשרונות משלש סאין - כיון דמחיטין אתיין, אף על גב דמחדש אתיין - שתי עשרונות אתו משלש סאין.

לחם הפנים : עשרים וארבעה עשרונות מעשרים וארבעה סאין.

מאי טעמא?

כיון דמחיטין אתו, ומישן אתו, עשרון מובחר - אתי מסאה.

תנו רבנן :

כל המנחות שריבה במדת עשרונן או שמיעט במדת עשרון – פסולות.

ריבה במדת סאין שלהן או שמיעט במדת סאין שלהן - כשרות.

מתני' :

העומר - היה מנופה בשלש עשרה נפה.

שתי הלחם - בשתיים עשרה.

ולחם הפנים - ביי"א.

רבי שמעון אומר : לא היה להן קצבה, אלא סולת מנופה כל צרכה היה מביא, שנאמר :

(ויקרא כד, ה) "ולקחת סולת ואפית אותה" - עד שתהא מנופה כל צרכה.

גמ' :

תנו רבנן :

בדקה, בגסה, בדקה, בגסה.

ר' שמעון בן אלעזר אומר : שלש עשרה נפות היו במקדש, זו למעלה מזו, וזו

למעלה מזו. עליונה קולטת סובין, תחתונה קולטת סולת.

רבי שמעון אומר לא היה להן קצבה :

תנו רבנן :

"סולת ואפית אותה" - מלמד שנקחת סולת. ומנין שאפילו חיטין? - תלמוד

לומר : "ולקחת" - מ"מ. יכול אף בשאר מנחות כן? - תלמוד לומר : אותה",

מפני החיסחון.

(אמר רבי אלעזר) מאי "מפני החיסחון"?

אמר רבי אלעזר : התורה חסה על ממונן של ישראל.

היכא רמיזא?

דכתיב : (במדבר כ, ח) "והשקית את העדה, ואת בעירם".